

วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

<https://www.tci-thaijo.org/index.php/edkkuj>

ดำเนินการวารสารโดย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

แนวทางการพัฒนากลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 School Groups Development Guidelines Under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area 6

ศุภพงษ์ จันทรังษ์^{1*}

Supapongsa Juntarung^{1*}

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6^{1*}

Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area 6, Nakhon Ratchasima Province, Thailand^{1*}

Received: August 26, 2020 Revised: March 28, 2021 Accepted: March 28, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่ต้องการในการพัฒนากลุ่มโรงเรียน 2. เพื่อสร้างแนวทางการพัฒนากลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 วิธีดำเนินการวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน เป็นรูปแบบขั้นตอนเชิงอธิบาย การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครู รวมจำนวน 306 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบสอบถาม แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของแนวทางการพัฒนากลุ่มโรงเรียน ใช้สถิติการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นด้วยค่าดัชนี PNI Modified

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันการดำเนินงานกลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการจัดตั้งกลุ่มโรงเรียน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของดำเนินงานกลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการกลุ่มโรงเรียน 2) แนวทางการพัฒนากลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย แนวทางการพัฒนากลุ่มโรงเรียน ตัวชี้วัด และวิธีดำเนินการ ประเด็นแนวทางการพัฒนากลุ่มโรงเรียน ประกอบด้วย 6 แนวทาง คือ แนวทางที่ 1 ส่งเสริม สนับสนุน จัดทำระเบียบกลุ่มโรงเรียน มี 4 ตัวชี้วัด วิธีดำเนินการ 11 ข้อ แนวทางที่ 2 ส่งเสริมบทบาทการกระจายอำนาจกรรมการกลุ่มโรงเรียน มี 5 ตัวชี้วัด วิธีดำเนินการ 11 ข้อ แนวทางที่ 3 ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานกลุ่มโรงเรียน มี 4 ตัวชี้วัด วิธีดำเนินการ 1 ข้อ แนวทางที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกลุ่มโรงเรียนได้มาตรฐานการศึกษาพื้นฐาน มี 5 ตัวชี้วัด วิธีดำเนินการ 5 ข้อ แนวทางที่ 5 ส่งเสริมบริหารจัดการกลุ่มโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมโรงเรียน มี 5 ตัวชี้วัด วิธีดำเนินการ 5 ข้อ แนวทางที่ 6 จัดสรรงบประมาณอย่างโปร่งใสปรับกลไกบริหารมุ่งเน้นสัมฤทธิ์ผลโรงเรียน มี 8 ตัวชี้วัด วิธีดำเนินการ 5 ข้อ

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา กลุ่มโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

*Corresponding author. Tel.:

Email address: wachi25.ww@gmail.com

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the current conditions and the needs in development of school networks and 2) to construct the guidelines on educational development of school networks under the Office of Nakhon Ratchasima Primary Education Service Area Office 6. The research was an applied research used a mixed method: an explanatory sequential design, a quantitative research, qualitative research. The samples used in the research were 306 education administrators, school administrators and teachers under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 6 selected by a simple random sampling technique according to the Krejcie .R.V. and Morgan sampling, The research instruments were structured interview, questionnaires and an evaluation about the appropriate, the possible and the usefulness of guidelines of school networks development. Statistics frequency distributions, percentages, mean, standard deviation and for analyzing the order of the needs by using Need Index Modified (PNI Modified).

The research results found that :

1. The current conditions and the needs in development of school networks under the Office of Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area 6, the overall is at a high level. Considering in each aspect, it was found that, the highest average value was the establishment of school groups, followed by the management of school groups. The aspect with the least mean was the school group regulations. Moreover, the needs of the operation of school groups under the Office of Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area 6 was found that, the overall is in a high level. Considering in each aspect, it was found that the aspect with the highest mean was the school groups management, followed by the establishment of the school groups. And the side that has the least mean was the school groups regulations.

2. School groups development guidelines under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area 6 consist of vision, mission, goals, school development guidelines, indicators and methods. There were 6 main methods for the development of school groups: Method 1: to promote, support, create school groups regulations with 4 indicators and 11 guidelines of operation. Method 2: to promote the roles of decentralization of school committee members with 5 indicators, 11 guidelines of operation. Method 3: to improve the infrastructures of the school groups with 4 indicators and guidelines of operation. Method 4: to increase the efficiency of school groups management to meet the basic education standards with 5 indicators, 5 guidelines of operation. Method 5: to promote school groups management with participatory approaches, 5 indicators and 5 guidelines. Method 6 : to allocate the budget openly and adjust the management mechanism to focus on school achievement with 8 indicators, 5 guidelines of actions.

Keywords: Development guidelines, School groups, Educational service area offices

■ บทนำ

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาคุณภาพของประชากรเป็นไปตามที่ประเทศชาติต้องการ โดยเฉพาะในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ที่เน้นการพัฒนาคนเป็นสำคัญ มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาค้นหาให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรมและคุณธรรม พัฒนาค้นหาทุกช่วงวัยและเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ อย่างมีคุณภาพ รวมถึงการสร้างคนให้ใช้ประโยชน์และอยู่กับสิ่งแวดล้อมอย่างเกื้อกูล อนุรักษ์ฟื้นฟู ใช้ประโยชน์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะส่งเสริมและพัฒนา การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในด้านคุณภาพ และประสิทธิภาพ โดยยึดหลักการสร้างเครือข่ายและให้ทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วม ในการกำหนดและตัดสินใจในกิจกรรมทางการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2553) สอดคล้องกับแนวคิดของ ชมแข พงษ์เจริญ (2555) กล่าวว่า การจัดการศึกษา ถูกกำหนดให้เป็นนโยบายที่สำคัญของรัฐบาลมีการสนับสนุนการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ โดยปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ใหม่ เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์และมีเป้าหมายอย่างชัดเจน กระบวนการบริหารจัดการต้องปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้สอดคล้องกับการบริหารงานในปัจจุบัน จึงมีการเปลี่ยนแปลงโดยมุ่งเน้น และให้ความสำคัญกับการบริหารงานลักษณะเครือข่าย (Raadschelders, 2003)

การพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เกิดประสิทธิผลสูงสุด ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงเสนอแนะให้มียุทธศาสตร์และเงื่อนไขในการดำเนินการ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ศูนย์โรงเรียน (School Center) ยุทธศาสตร์เครือข่ายความร่วมมือ (Collaborative Networks) และยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ (Integrated Learning) ซึ่งจะเห็นได้ว่าเครือข่ายความร่วมมือ เป็นทางเลือกสำคัญเพื่อการเป็นศูนย์กลาง (Hub) ของชุมชน และศูนย์โรงเรียน (School Center) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อไปและเป็นทางเลือกหนึ่งของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ที่อยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการทำงานร่วมกัน การแบ่งงานกันทำ การแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ร่วมกัน บทบาทของความร่วมมือจะขยายออกไปจากการให้ความร่วมมือทางด้านการศึกษา ไปสู่ความร่วมมือในการสร้างเข้มแข็งในด้านอื่น ๆ อีกด้วย โดยเฉพาะสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสมควรจัดกลุ่มบุคคลหรือหน่วยงาน/องค์กรที่สนใจ ที่จะทำกิจกรรมร่วมกัน ในลักษณะเครือข่ายความร่วมมือ ภายใต้หลักการกระจายอำนาจและความเป็นนิติบุคคล โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำทางการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสม คล่องตัว สมบูรณ์ เรียบร้อยมีคุณภาพและประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษา (อุทัย ดุลยเกษม และอรศรี งามวิทย์พงศ์, 2540) และควรคำนึงถึงส่วนองค์ประกอบหลักของเครือข่ายความร่วมมือ ได้แก่ การมีสมาชิก ผู้นำเครือข่าย การมีส่วนร่วมของสมาชิก การเรียนรู้ร่วมกัน การลงทุน การสื่อสาร การมีผลประโยชน์ร่วมกัน และความสนใจร่วมกัน รวมทั้งสมาชิกต้องพึ่งพาซึ่งกันและกัน มีความเสมอภาค สัมผัสใจ การแลกเปลี่ยน การบริหารจัดการ และการปฏิบัติงานโดยมีจุดหมายร่วมกัน (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2545; เมตต์ เมตต์การุณจิต, 2547; Greenberg & Baron, 1995) และการทำงานร่วมกันในลักษณะของเครือข่ายการศึกษามีจุดเริ่มต้นที่เป็นรูปธรรมชัดเจน ตั้งแต่มีการตรากฎหมายการศึกษาแห่งชาติฉบับแรก คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 8 และมาตรา 9 ได้กำหนดให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้มีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา และยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันทางสังคมอื่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

แห่งชาติ. 2553) การทำงานร่วมกันในลักษณะเครือข่ายการศึกษามีความชัดเจนขึ้นเมื่อมีการระบุไว้ในกฎหมายการศึกษา และจากการศึกษาวิจัยในเรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาปฐมวัย พบว่า การจัดการเครือข่าย เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้การทำงานเครือข่ายการศึกษามีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น (สมศักดิ์ เอี่ยมดี, 2556) และสมบุญ บวรศิริรักษ์ (ออนไลน์, 14 พฤษภาคม 2562) สรุปว่า การทำงานร่วมกันในลักษณะของเครือข่ายการศึกษา จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการเครือข่ายไปพร้อม ๆ กัน การทำงานร่วมกันใน รูปแบบของเครือข่ายจึงจะสัมฤทธิ์ผลได้

เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 มีบทบาทหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตาม นโยบายการปฏิรูปการศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 รวมทั้งการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังสถานศึกษาทั้ง ด้าน คือ 4 ด้านการบริหารงานวิชาการงบประมาณ บริหารบุคคล และบริหารทั่วไป และการจัดตั้งศูนย์เครือข่ายสถานศึกษา กอปรกับยัง ไม่มีความสมบูรณ์ในด้านคุณภาพการบริหารจัดการและการจัดการศึกษาเป็นที่น่าสนใจ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยเร่งด่วน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการได้มาซึ่งคุณภาพการจัด การศึกษา การวิจัยในครั้งนี้จึงมุ่งเน้นศึกษาแนวทางพัฒนากลุ่มโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานทั้งใน ระดับสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อแก้ไขปัญหาการพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนากลุ่มโรงเรียนและ สามารถนำแนวทางการพัฒนากลุ่มโรงเรียนไปใช้ในสถานศึกษา ที่มีภูมิศาสตร์และบริบทใกล้เคียงกัน รวมทั้งเป็นประโยชน์ใน การจัดทำนโยบายเพื่อส่งเสริมและยกระดับคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ให้มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล ต่อไป

■ จุดประสงค์การวิจัย

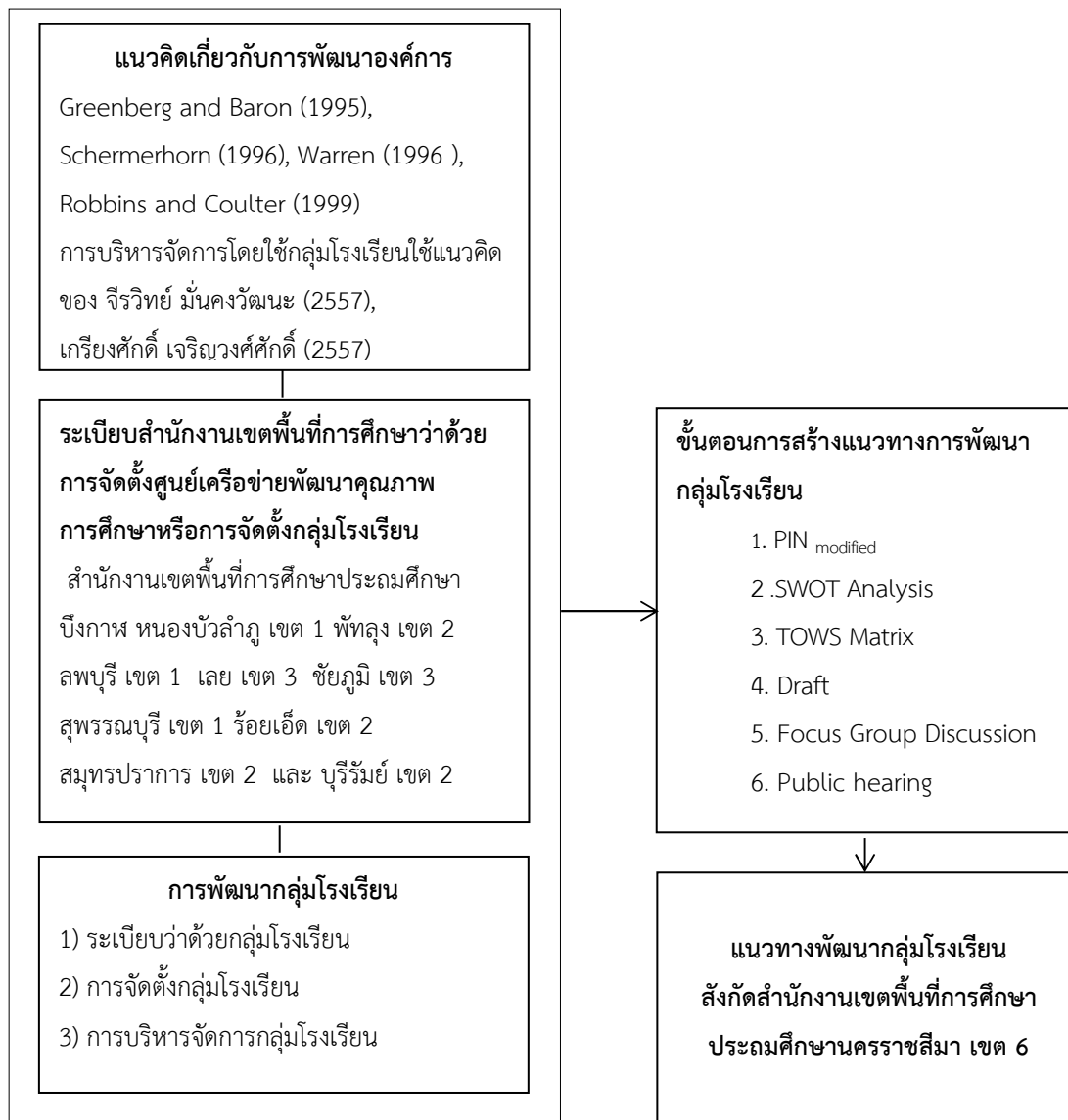
1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่ต้องการในการพัฒนากลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6
2. เพื่อสร้างแนวทางของกลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6

■ หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

เพื่อศึกษาการพัฒนาของกลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของปัจจัยหรือตัวแปรต่าง ๆ หรือองค์ประกอบที่สำคัญ โดยใช้คุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อให้เกิดความเข้าใจข้อเท็จจริงหรือเรื่องนั้น ๆ ได้ง่ายขึ้น มองเห็น เป็นรูปธรรม เพื่อช่วยให้สามารถวิเคราะห์และเข้าใจสภาพลักษณะของ การพัฒนากลุ่มโรงเรียน เพื่อให้ได้มาตรฐานอันจะ ส่งผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากทัศนะของนักการศึกษาและนักวิชาการจากแหล่งต่าง ๆ นำมาใช้สังเคราะห์แล้วกำหนดเป็นองค์ประกอบที่จะใช้ในการ วิจัยจะนำไปสู่การศึกษาแนวทางพัฒนากลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ดังนี้ การวิเคราะห์กฎ ระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาว่าด้วยการจัดตั้งศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือการ จัดตั้งกลุ่มโรงเรียน จำนวน 10 เขต ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บึงกาฬ หนองบัวลำภู เขต 1 พัทลุง เขต 2 ลพบุรี เขต 1 เลย เขต 3 ชัยภูมิ เขต 3 สุพรรณบุรี เขต 1 ร้อยเอ็ด เขต 2 สมุทรปราการ เขต 2 และ บุรีรัมย์ เขต 2 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาองค์การ Greenberg and Baron (1995), Schermerhorn (1996), Warren (1996), Robbins and Coulter (1999) การบริหารจัดการโดยใช้กลุ่มโรงเรียนใช้ แนวคิดของ จีรวิทย์ มั่นคงวัฒนะ (2557), เกรียงศักดิ์

เจริญวงศ์ศักดิ์ (2557) นอกจากนี้ยังมีแนวคิดทฤษฎีอีกหลายท่านที่คล้ายคลึงกันรวมทั้งการศึกษานำร่อง (Pilot study) และจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนากลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6

กรอบแนวคิดการวิจัย

■ วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาแนวทางพัฒนากลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ครั้งนี้ ดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) เป็นรูปแบบขั้นตอนเชิงอธิบาย (Explanatory Sequential Design) การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) Creswell (2013) โดยมีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัยที่สำคัญ 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี โดยศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและศึกษาองค์ประกอบเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียน

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดเป็นองค์ประกอบเชิงทฤษฎีนำเสนอในรูปแบบวิเคราะห์เอกสาร และสังเคราะห์องค์ประกอบเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาหลักสูตรโรงเรียน แล้ว นำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิประเมินได้องค์ประกอบ 3 ด้าน ดังนี้ คือ 1) ด้านระเบียบว่าด้วยกลุ่มโรงเรียน 2) ด้านการสร้างกลุ่มโรงเรียน 3) ด้านการบริหารจัดการกลุ่มโรงเรียน

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์เป็นผู้บริหารไม่น้อยกว่า 25 ปี จำนวน 6 คนและครูที่มีประสบการณ์ทำงานเป็นเลขานุการกลุ่มโรงเรียน จำนวน 6 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและแบบประเมินองค์ประกอบการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียน การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา หาคความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (percentage)

ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการและสภาพแวดล้อมของพัฒนาหลักสูตรโรงเรียน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ปีงบประมาณ 2562 จำนวน 1,417 คน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 (2562) กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 306 คน ผู้บริหารสถานศึกษาใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ครูใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสุ่มของ Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วยความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพปัจจุบัน และความต้องการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียน จำนวน 1 ชุด แบบตรวจรายการ (Check List) การตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบ ความตรงเชิงเนื้อหา และพิจารณาความเหมาะสมของแบบสอบถามนำผลการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิมาคำนวณ หาคความตรงเชิงเนื้อหา นำผลการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิมาคำนวณ หาคความตรงด้านเนื้อหา พิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC) ได้ค่าดัชนี IOC ระหว่าง 0.80 – 1.00 การตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยมีผู้ให้ข้อมูลจำนวน 30 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 15 คน และครูจำนวน 15 คน ได้ค่าเท่ากับ 0.937 โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (สุวิมล ติรกันันท์, 2550)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้ระบบการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 (Education Area Management Support System : AMSS++) และประสานงานกับเจ้าหน้าที่สำนักงานเขตพื้นที่ส่งเสริมและรับแบบสอบถามไว้ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 1 แสดงผลการศึกษาศภาพปัจจุบัน ความต้องการและวิเคราะห์ (SWOT) ความต้องการจำเป็นตามสภาพแวดล้อมในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยภาพรวม

สภาพแวดล้อมในการดำเนินงาน ของกลุ่มโรงเรียน	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพ ความ ต้องการ		ความต้องการจำเป็น		การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม ภายใน
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	PNI Modified	จัดกลุ่ม	
ด้านระเบียบว่าด้วยกลุ่มโรงเรียน	3.51	0.68	4.84	0.70	0.379	ต่ำ	จุดแข็ง
ด้านการจัดตั้งกลุ่มโรงเรียน	3.52	0.76	4.81	0.71	0.366	ต่ำ	จุดแข็ง
ด้านการบริหารจัดการกลุ่มโรงเรียน	3.50	0.77	4.98	0.68	0.423	สูง	จุดอ่อน
รวม	3.51	0.66	4.88	0.66	0.390		

จากตารางที่ 1 สภาพปัจจุบันการดำเนินงานกลุ่มโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการจัดตั้งกลุ่มโรงเรียน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของดำเนินงานกลุ่มโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการกลุ่มโรงเรียน

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 โดยภาพรวม พบว่า ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นในระดับสูง ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการกลุ่มโรงเรียน ($PNI_{Modified} = 0.423$) เป็นจุดอ่อนของการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียน ส่วนประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นในระดับต่ำ ได้แก่ ด้านระเบียบว่าด้วยกลุ่มโรงเรียน ($PNI_{Modified} = 0.379$) รองลงมา ได้แก่ ด้าน การจัดตั้งกลุ่มโรงเรียน ($PNI_{Modified} = 0.366$) ตามลำดับ เป็นจุดแข็งของการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียน

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และใช้สถิติในการวิเคราะห์ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค (SWOT Analysis) โดยใช้ $PNI_{Modified}$ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และวิเคราะห์จัดลำดับ ความสำคัญของความต้องการจำเป็นในแนวทางพัฒนากลุ่มโรงเรียนจากมากไปหาน้อย โดยคำนวณหาความต้องการจากสูตร การคำนวณค่าดัชนี Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$) เพื่อระบุความต้องการจำเป็นจากสูตร $PNI_{Modified}$ (สุวิมล ว่องวานิช, 2552) เมื่อหา SWOT แล้วผู้วิจัยวิเคราะห์ PNI เพื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการ จำเป็น แล้วเลือก SWOT ที่มีค่าเฉลี่ยสูงนำมาเขียนรายงานสภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนและรายงานสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาสและอุปสรรค

ระยะที่ 3การพัฒนา ตรวจสอบและประเมินแนวทางพัฒนากลุ่มโรงเรียน

ดำเนินการพัฒนาแนวทางพัฒนา โดยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ การยกร่างแนวทางการพัฒนา และการตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของแนวทางพัฒนากลุ่มโรงเรียน โดยมีรายละเอียดดังนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำตารางประกอบการยกร่างแนวทางพัฒนากลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 โดยดำเนินการดังนี้

1. จัดทำตารางเมตริกซ์
2. นำ S-W-O-T มาใส่ตารางเมตริกซ์
3. จับคู่ระหว่างสภาพแวดล้อมภายใน กับ สภาพแวดล้อมภายนอก ดังนี้

3.1 จับคู่จุดแข็ง – โอกาส (SO) เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาเชิงรุก (Aggressive Strategy)

โดยนำจุดแข็งที่มีมาเสริมสร้าง และนำโอกาสที่เปิดให้มาทำประโยชน์อย่างเต็มที่

3.2 จับคู่จุดอ่อน – อุปสรรค (WT) เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาเชิงป้องกัน (Defensive Strategy)

โดยพยายามลดจุดอ่อน หลีกเลี่ยงอุปสรรค และหาแนวทางดำเนินการที่จะให้โรงเรียน เกิดความสูญเสียน้อยที่สุด

3.3 จับคู่จุดอ่อน – โอกาส (WO) เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการพลิกตัว (Turnaround - Oriented Strategy) โดยแก้ไขจุดอ่อนและนำโอกาสที่เปิดให้มาทำประโยชน์อย่างเต็มที่

3.4 เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาขยายขอบข่ายกิจการ (Diversification Strategy) โดยใช้ประโยชน์จากจุดแข็ง หลีกเลี่ยงอุปสรรค และหาแนวทาง ดำเนินการที่จะทำให้โรงเรียนเกิดความสูญเสียน้อยที่สุด

4. จัดทำร่างแนวทางพัฒนากลุ่มโรงเรียน โดยผู้ทรงคุณวุฒิและตรวจสอบแนวทางโดยสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

5. ได้ร่างแนวทางพัฒนากลุ่มโรงเรียน

ผู้วิจัยได้นำแนวทางพัฒนากลุ่มโรงเรียนไปประเมินกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นการประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของร่างแนวทางพัฒนากลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 นำผลการประเมินมาปรับปรุงและนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นร่างแนวทางพัฒนากลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ฉบับสมบูรณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินแนวทางโดยผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการประยุกต์แนวคิดการประเมินนโยบายของ Owen (1993)

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียการจัดการศึกษา จำนวน 50 คน ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 25 คน กลุ่มที่ 2 ครูผู้สอน จำนวน 25 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล นำแบบประเมินที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และใช้สถิติในการวิเคราะห์ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของแนวทางพัฒนากลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

■ ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

จากข้อค้นพบแนวทางการพัฒนากลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 นำเสนอการอภิปรายผล ในประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันการดำเนินงานกลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการจัดตั้งกลุ่มโรงเรียน รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารจัดการกลุ่มโรงเรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านระเบียบว่าด้วยกลุ่มโรงเรียน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของดำเนินงานกลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการกลุ่มโรงเรียน รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดตั้งกลุ่มโรงเรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านระเบียบว่าด้วยกลุ่มโรงเรียน ทั้งนี้ เนื่องจากสภาพที่พึงประสงค์ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 มีความต้องการบริหารจัดการสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐาน มีการร่วมแสดงความคิดเห็นแบบสร้างสรรค์ การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบจัดกิจกรรม โดยการรวมกลุ่มโรงเรียนเป็นเครือข่าย สอดคล้องกับภารดี อนันต์นาวี (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษาว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วม พบว่า สารสำคัญอย่างน้อย 3 ประการ คือ 1) การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น 2) การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดการยอมรับในเป้าหมาย และ 3) การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบ 4) กลยุทธ์การระดมทุน และทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สมศักดิ์ เอี่ยมดี (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า การทำงานร่วมกันในลักษณะของเครือข่ายการศึกษา จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการเครือข่าย

ไปพร้อม ๆ กัน การทำงานร่วมกันในรูปแบบของเครือข่ายจึงจะสัมฤทธิ์ผลได้และสอดคล้องกับ Useem (1994) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับโรงเรียนที่ปรับเปลี่ยน รายงานการริเริ่มในการจัดเป็นกลุ่มในฟิลาเดนเฟีย ระหว่างโรงเรียนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา พบว่า ความต้องการให้หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนเกิดการประสานร่วมมือและประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น การให้ความร่วมมือการพัฒนาของครูผู้สอนในกลุ่มดีและการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรของโรงเรียนประสบความสำเร็จอย่างสมบูรณ์ ใน 4 โรงเรียน ประสบความสำเร็จในบางส่วน 2 โรงเรียน ในด้านความร่วมมือกันของครูผู้สอน ในกลุ่มอยู่ในระดับน่าพอใจ 3 โรงเรียน

2. แนวทางการพัฒนากลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย แนวทางการพัฒนากลุ่มโรงเรียน ตัวชี้วัดและวิธีดำเนินการ ประเด็นแนวทางการพัฒนากลุ่มโรงเรียน ประกอบด้วย 6 แนวทาง คือ แนวทางที่ 1 ส่งเสริมสนับสนุนจัดทำระเบียบกลุ่มโรงเรียน มี 4 ตัวชี้วัด วิธีดำเนินการ 11 ข้อ แนวทางที่ 2 ส่งเสริมบทบาทการกระจายอำนาจกรรมการกลุ่มโรงเรียน มี 5 ตัวชี้วัด วิธีดำเนินการ 11 ข้อ แนวทางที่ 3 ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานกลุ่มโรงเรียน มี 4 ตัวชี้วัด วิธีดำเนินการ 1 ข้อ แนวทางที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกลุ่มโรงเรียนได้มาตรฐานการศึกษาพื้นฐาน มี 5 ตัวชี้วัด วิธีดำเนินการ 5 ข้อ แนวทางที่ 5 ส่งเสริมบริหารจัดการกลุ่มโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมโรงเรียน มี 5 ตัวชี้วัด วิธีดำเนินการ 5 ข้อ แนวทางที่ 6 จัดสรรงบประมาณอย่างโปร่งใสปรับกลไกบริหารมุ่งเน้นสัมฤทธิ์ผลโรงเรียน มี 8 ตัวชี้วัด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนาของกลุ่มโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 ต้องดำเนินการตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ให้สำนักเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขตจัดทำระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียน และให้แต่ละเขตพื้นที่การศึกษาจัดทำแนวทางการรวมกลุ่มโรงเรียนออกกฎระเบียบให้ชัดเจน ได้สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาองค์การ Greenberg and Baron (1995), Schermerhorn (1996), Warren (1996), Robbins and Coulter (1999) การบริหารจัดการโดยใช้กลุ่มโรงเรียนใช้แนวคิดของ จีรวิทย์ มั่นคงวัฒนะ (2557), เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ และ (2557) ระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาว่าด้วยการจัดตั้งศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือการจัดตั้งกลุ่มโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

■ บทสรุปจากการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการพัฒนากลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 มีรายละเอียด ดังนี้

แนวทางที่	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	วิธีการดำเนินการ
1. ส่งเสริมสนับสนุนจัดทำระเบียบกลุ่มโรงเรียน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 มีระเบียบว่าด้วยการจัดตั้งกลุ่มโรงเรียนอย่างชัดเจน	1. ระเบียบว่าด้วยการจัดตั้งกลุ่มโรงเรียน ได้รับความเห็นชอบจาก กต.ปน. เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 2. ระเบียบว่าด้วยการจัดตั้งกลุ่มโรงเรียนมีองค์ประกอบครบถ้วน 3. มีคำสั่งคณะกรรมการร่างระเบียบว่าด้วยการจัดตั้งกลุ่มโรงเรียน อย่าง	1. จัดทำระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ว่าด้วยการจัดตั้งกลุ่มโรงเรียนพุทธศักราช 2562 2. ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามระเบียบนี้ การแก้ไขหรือเพิ่มเติมอื่นใด ต้องได้รับความเห็นชอบจาก กตปน. 3. ระเบียบนี้แบ่งออกเป็น 3 หมวด และบทเฉพาะกาล ได้แก่ 1) หมวดบททั่วไป 2) หมวดโครงสร้าง และวิธีการจัดตั้งกลุ่มโรงเรียน 3) หมวดบทบาทและอำนาจหน้าที่

แนวทางที่	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	วิธีการดำเนินการ
		ชัดเจน 4. ระดับคุณภาพการปฏิบัติงานของกลุ่มโรงเรียน	ของกลุ่มโรงเรียน และบทเฉพาะกาล 4. หมวด 1 บททั่วไปกำหนด วัตถุประสงค์ หลักการดำเนินงาน ของกลุ่มโรงเรียนและอื่นๆ ที่นอกเหนือจากหมวด 2 หมวด 3 ที่ไม่ได้กำหนดไว้ให้ชัดเจน 5. หมวด 2 โครงสร้าง และวิธีการจัดตั้งกลุ่มโรงเรียน ให้รวมโรงเรียนเข้าด้วยกัน จำนวน 8 - 15 โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาเข้าด้วยกันเป็นกลุ่มโรงเรียน โดยประกาศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 6 ให้คำนึงถึงเขตการปกครองเป็นหลัก ให้อยู่ในตำบลเดียวกัน เว้นแต่มีเหตุจำเป็นเพื่อประโยชน์ของทางราชการ ถ้ารวมกลุ่มแล้วมากหรือน้อยกว่าที่กำหนด ต้องได้รับความเห็นชอบจาก กตปณ. เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 6 6. คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนในกลุ่มเดียวกัน เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ให้กรรมการโดยตำแหน่ง เลือกกันเองให้ได้ ประธานและรองประธาน การเลือกตั้งประธานและรองประธาน 1 คน ให้ดำเนินการเลือกโดยตรง และลับหรือเปิดเผย หากผลการเลือกคะแนนเท่ากันให้ใช้วิธีจับสลากเมื่อได้ประธานแล้วให้ประธานเลือกกรรมการโดยตำแหน่ง เป็นเลขานุการกลุ่ม 1 คน และผู้ช่วยเลขานุการ 1 คน เป็นข้าราชการครูในกลุ่มโรงเรียน 7. ให้กรรมการโดยตำแหน่ง สรรหาหรือคัดเลือกข้าราชการครูสายผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถ ปฏิบัติหน้าที่งานวิชาการ จำนวน 1 ใน 4 ของกรรมการโดยตำแหน่ง เข้าร่วมเป็นกรรมการกลุ่มโรงเรียน ถ้าเฉลี่ย

แนวทางที่	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	วิธีการดำเนินการ
			มีเศษ .5 ขึ้นไปให้ปัดเป็นจำนวนเต็ม 8. การพ้นจากตำแหน่งของประธาน รองประธานและกรรมการสายผู้สอนจะพ้นจากตำแหน่งเมื่อ (1) ตาย (2) ลาออก (3) ขาดคุณสมบัติตามข้อ 6 และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการกลุ่มกรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ (1) ตาย (2) ขาดคุณสมบัติตามข้อ 6 9. เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการตามวรรค 1 พ้นจากตำแหน่งเมื่อประธานกลุ่มโรงเรียนซึ่งเป็นผู้แต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งประธาน รองประธานและกรรมการสายผู้สอนมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีการศึกษา แต่ไม่เกิน 2 วาระติดต่อกัน 10. กรณีที่ประธาน รองประธาน ว่างลงก่อนถึงคราวออกตามวาระให้ดำเนินการเลือกตั้งภายในสามสิบวัน เว้นแต่วาระที่เหลือไม่ถึงสี่สิบห้าวันประธาน รองประธานที่ได้รับเลือกเข้ามาแทนตำแหน่งที่ว่างให้อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ที่ตนแทนและให้นับเป็นหนึ่งวาระ 11. ในการประชุมคณะกรรมการกลุ่มจะต้องมีคณะกรรมการเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุมในกรณีประธานและรองประธานไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ประธานการประชุมได้ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการโดยตำแหน่งคนใดคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุมในการออกเสียงลงมติให้ถือเสียงข้างมากของที่ประชุมกรรมการ คนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งเสียง ถ้าการลงคะแนนเสียงมีเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียง

แนวทางที่	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	วิธีการดำเนินการ
2. ส่งเสริมบทบาทการกระจายอำนาจกรรมการกลุ่มโรงเรียน	การบริหารจัดการกลุ่มโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ เน้นการพิจารณาเป็นองค์คณะบุคคลในการตัดสินใจ	1. มีคณะกรรมการที่ปรึกษากลุ่มโรงเรียน คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน คณะกรรมการติดตาม ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของกลุ่มโรงเรียน 2. หลักการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณด้านบริหารบุคคล และด้านบริหารทั่วไป 3. ร้อยละการพิจารณาถ้อยแถลงตามข้อบ่งชี้งานที่ได้รับมอบหมาย 4. ร้อยละการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จอย่างมีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนด 5. ร้อยละของผู้รับบริการมีความพึงพอใจในการบริหารจัดการกลุ่มโรงเรียน	1. ให้แต่ละกลุ่มโรงเรียนมีคณะกรรมการ ติดตาม ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนและคณะกรรมการอื่น ๆ ที่มีความจำเป็นตามความเหมาะสมโดยการจัดทำเป็นคำสั่งของกลุ่มโรงเรียน 2. การกระจายอำนาจให้กลุ่มโรงเรียนพิจารณาการจัดสรรงบประมาณให้คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนทั้งหมดมีส่วนร่วมประชุมพิจารณา 3. ประสานงาน วางแผน จัดทำแผนงานโครงการพัฒนาการศึกษาและดำเนินการนิเทศร่วมกับศึกษานิเทศก์ เขตพื้นที่ 4. ประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุน ติดตาม ประเมินผลการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 5. ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายวิชาการ 6. ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการพัฒนาการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง 7. พิจารณากำหนดนโยบายและแนวทางส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับแนวทางจัดการศึกษาและนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 8. พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงานและโครงการของกลุ่มโรงเรียน 9. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือและช่วยเหลือสถานศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนเกี่ยวกับงานบริหารวิชาการ บริหารงบประมาณ บริหารงานบุคคล บริหารทั่วไปและงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

แนวทางที่	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	วิธีการดำเนินการ
			10. รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของกลุ่มโรงเรียนต่อ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 11. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามอบหมาย
3. ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานกลุ่มโรงเรียน	โครงสร้างพื้นฐานกลุ่มโรงเรียนมีความสอดคล้องกับแนวทางของ สพฐ. โดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐานสามารถปฏิบัติได้	1. ระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ว่าด้วยการรวมกลุ่มโรงเรียนได้ปรับปรุงให้สอดคล้องกับแนวทางของ สพฐ. โดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน 2. การจัดตั้งกลุ่มโรงเรียนเป็นไปตามระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ว่าด้วยการรวมกลุ่มโรงเรียน 3. ระดับคุณภาพการกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนด้วยความซื่อสัตย์สุจริตตามหลักธรรมาภิบาล 4. ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการหรือผู้เกี่ยวข้อง	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ได้ยกร่างระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียน 2562 โดยการปรับโครงสร้างพื้นฐานกลุ่มโรงเรียนมีความสอดคล้องกับแนวทางของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐานโดยความเห็นชอบจาก กตปน.
4. เพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกลุ่มโรงเรียนได้มาตรฐานการศึกษาพื้นฐาน	บริหารจัดการกลุ่มโรงเรียนได้ตามมาตรฐานการศึกษาพื้นฐาน	1. ระดับคุณภาพของนักเรียนในกลุ่มโรงเรียน 2. ระดับคุณภาพของการบริหารจัดการกลุ่มโรงเรียนและผู้บริหารภายในกลุ่มโรงเรียน 3. ระดับคุณภาพครูมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4. ระดับคุณภาพการจากระบบการประกันภายในที่มี	กลุ่มโรงเรียนต้องจัดให้มีเครือข่ายวิชาการตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ 1. กลุ่มโรงเรียนจัดให้มีเครือข่ายวิชาการทุกกลุ่มสาระตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2. ที่ทำการเครือข่ายวิชาการให้เป็นไปตามคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนกำหนด 3. ครูทุกคนต้องเป็นสมาชิกกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างน้อยหนึ่งกลุ่มสาระ เพื่อพัฒนาวิชาการและวิชาชีพ 4. ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เลือกกันเองให้ได้คณะกรรมการพัฒนาการเรียนรู้อย่างน้อยประกอบด้วย หัวหน้า

แนวทางที่	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	วิธีการดำเนินการ
		ประสิทธิผล 5. ร้อยละผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง	กลุ่มสาระหนึ่งคน รองหัวหน้ากลุ่มสาระหนึ่งคน กรรมการและเลขานุการหนึ่งคนที่เหลือเป็นกรรมการและให้จัดทำเป็นประกาศของ กลุ่ม โรงเรียน ให้คณะกรรมการพัฒนากลุ่มสาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีการศึกษาเมื่อดำรงตำแหน่งครบตามวาระแล้วให้สามารถดำรงตำแหน่งต่อไปได้อีก โดยไม่จำกัดวาระหากได้รับการเลือกตั้งและให้พ้นจากตำแหน่งเมื่อ(1) ตาย (2) ลาออก (3) ได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติหน้าที่นอกกลุ่มโรงเรียน 5. ให้ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการพัฒนากลุ่มสาระการเรียนรู้
5. ส่งเสริมบริหารจัดการกลุ่มโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม	พัฒนาการศึกษาแบบบูรณาการการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน	1. โครงสร้างพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนมีองค์คณะบุคคลในการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพโดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน 2. มีการกำหนดองค์คณะบุคคลไว้ในระเบียบว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนอย่างชัดเจน 3. องค์คณะบุคคลมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการตั้งแต่การร่วมวางแผน ร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติช่วยเหลือสนับสนุนและร่วมรับผิดชอบ 4. ระดับคุณภาพการมีส่วนร่วม กำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล 5. ร้อยละของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจ	1. ให้แต่ละกลุ่มโรงเรียนมีคณะกรรมการที่ปรึกษา จำนวนตามที่เห็นสมควร เพื่อให้เป็นที่ปรึกษาตามภารกิจของกลุ่ม โดยเสนอให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แต่งตั้ง ประกอบด้วยผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรเอกชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนสมาคม ผู้ปกครองและครู ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม หรือผู้ที่กรรมการกลุ่มโรงเรียนพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความเหมาะสม 2. ให้เสนอแต่งตั้งคณะอนุกรรมการติดตามประเมินผลและนิเทศการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนและคณะอนุกรรมการอื่นๆ ที่มีความจำเป็นตามความเหมาะสมโดยการจัดทำเป็นคำสั่งของกลุ่มโรงเรียน 3. การมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อหามติในที่ประชุมแต่ละครั้งให้คณะกรรมการกลุ่มมีการประชุมอย่างน้อย ภาคเรียนละ

แนวทางที่	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	วิธีการดำเนินการ
			2 ครั้ง และการประชุมแต่ละครั้งต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนของกรรมการทั้งหมด จึงจะถือเป็นองค์ประชุม ในการประชุมมีประธานกลุ่มเป็นประธาน หากประธานกลุ่มไม่อยู่ในที่ประชุม หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกลุ่ม ทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุมแทน หากประธานและรองประธานกลุ่มเครือข่ายไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้เลือกกรรมการคนใดคนหนึ่งจากผู้อำนวยการโรงเรียนทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมการประชุมวาระใดเกี่ยวข้องกับกรรมการผู้ที่มีส่วนได้เสียในเรื่องนั้น กรรมการผู้นั้นไม่มีสิทธิเข้าร่วมการประชุมในเรื่องดังกล่าว 4. การลงมติให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งออกเสียงได้หนึ่งเสียง เว้นแต่คะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด การประชุมใดที่เป็นเรื่องสำคัญ คณะกรรมการอาจมีมติให้ลงคะแนนเสียงแบบลับก็ได้ 5. ในการพิจารณาแนวทาง มาตรการที่มีผลในเชิงการปฏิบัติต่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นส่วนมาก หรือการจัดกิจกรรมทางวิชาการกลุ่ม ประธานกลุ่ม อาจจัดให้มีการประชุมข้าราชการครูทั้งกลุ่มเครือข่ายได้
6. จัดสรรงบประมาณอย่างโปร่งใสปรับกลไกบริหารมุ่งเน้นสัมฤทธิ์ผล	การบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลสามารถตรวจสอบได้	1. ร้อยละการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้โรงเรียนภายในกลุ่มอย่างยุติธรรม 2. คำสั่งคณะกรรมการจัดสรรงบประมาณและกรรมการจัดทำแผนงบประมาณ 3. ร้อยละของความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อระบบบริหารจัดการงบประมาณ	1. การบริหารงานกลุ่มบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียน เป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของโรงเรียน มุ่งเน้นความเป็นอิสระตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการมีความคล่องตัวโปร่งใสตรวจสอบได้ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษารวมทั้งจัดหา

แนวทางที่	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	วิธีการดำเนินการ
		4. ระดับคุณภาพการประเมิน คุณธรรมและความโปร่งใส ของการบริหารงบประมาณ 5. ระดับคุณภาพการ ตรวจสอบภายในของส่วน ราชการ 6. กลุ่มโรงเรียนมีแนวทาง การติดตาม กฎ ระเบียบ และ ข้อปฏิบัติการบริหาร งบประมาณอย่างโปร่งใส 7. การกำกับ ติดตาม และ ประเมินผลการใช้งบประมาณ ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ผล 8. รายงานผลการดำเนินงาน อย่างต่อเนื่อง	รายได้จากบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อ ประโยชน์ทางการศึกษาส่งผลให้เกิด คุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียนดำเนินการด้าน การบริหารงานบุคลากรให้เกิดความ คล่องตัว

■ ข้อจำกัดหรือข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการนำระเบียบกฎหมายข้อบังคับไปใช้

1.1 ระเบียบกฎหมายข้อบังคับ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 6 สร้างขึ้นจากข้อมูลผลการวิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์สภาพทั่วไป วิเคราะห์ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ที่มุ่งเน้นจะนำไปใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาภายใต้บริบทของการจัดตั้งกลุ่มโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 6 เท่านั้น ดังนั้นการที่จะนำระเบียบการบริหารกลุ่มโรงเรียนไปใช้ควรมีการปรับใช้ตามบริบทของแต่ละกลุ่มโรงเรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดในการบริหารกลุ่มโรงเรียนให้ได้คุณภาพการจัดการศึกษา

1.2 การนำระเบียบกฎหมายข้อบังคับการบริหารกลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 6 ไปใช้ต้องสร้างความตระหนักให้เกิดขึ้นกับบุคลากรในกลุ่มโรงเรียนซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลสำคัญที่จะต้องขับเคลื่อนการบริหารกลุ่มโรงเรียนให้มีคุณภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การพัฒนาและการนำระเบียบข้อกฎหมายการบริหารกลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 6 ไปใช้ ในการบริหารกลุ่มโรงเรียนให้มีประสิทธิผลจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพครูและนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

2.2 ควรวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการนำระเบียบกฎหมายข้อบังคับการบริหารกลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 6 ไปใช้

References

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *แนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2545). *การคิดเชิงสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: ชัคเชสมิเดีย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2545). *การจัดการเครือข่าย : กลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของ การปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ส. เอเชียเพลส.
- จิรวิทย์ มั่นคงวัฒนะ. (2557). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. ค้นเมื่อ 22 พฤษภาคม 2562, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/344746>
- จิรวิทย์ มั่นคงวัฒนะ. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น.
- ชมแข พงษ์เจริญ. (2555). การพัฒนารูปแบบการจัดการโรงเรียนเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพในประเทศไทย. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 26 (79), 167-184.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2552). *หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา ฉบับปรับปรุง*. ชลบุรี : มนตรี.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2547). *การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ประชาชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและราชการ*. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.
- สมบูรณ์ บุรศิริรักษ์. (2553). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของภาคีเครือข่ายของสถานศึกษา* ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. *ปริญญานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*.
- สมศักดิ์ เอี่ยมดี. (2556). การพัฒนาระบบการบริหารเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย นครสวรรค์*, 15(ฉบับพิเศษ), 216 – 224.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3. (2560, 15 สิงหาคม). *ระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ว่าด้วยการบริหารเครือข่ายโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 พ.ศ. 2560*. ค้นเมื่อ 27 มีนาคม 2560, จาก <https://www2.chaiyaphum3.go.th/main/>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. (2555, 16 พฤศจิกายน). *ระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียน พุทธศักราช 2555*. [ม.ป.ท.: ม.ป.พ.]
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. (2561, 8 สิงหาคม). *ระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ว่าด้วยกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561*. [ม.ป.ท.: ม.ป.พ.]
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2. (2557, พฤศจิกายน). *ระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ว่าด้วยเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2557*. [ม.ป.ท.: ม.ป.พ.]
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. (2558, กันยายน). *ระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนและศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2554 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2558*. [ม.ป.ท.: ม.ป.พ.]
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1. (2560, 20 กรกฎาคม). *ระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียน พ.ศ. 2560*. [ม.ป.ท.: ม.ป.พ.]
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3. (2558, 25 มิถุนายน). *ระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ว่าด้วยวิธีการได้มาของคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน และครูวิชาการประจำกลุ่มโรงเรียน พ.ศ. 2558*. [ม.ป.ท.: ม.ป.พ.]

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3. (2558, 25 มิถุนายน). *ระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียน พ.ศ. 2558*. [ม.ป.ท.: ม.ป.พ.]
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. (2561, 16 พฤษภาคม). *ระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พ.ศ. 2561*. [ม.ป.ท.: ม.ป.พ.]
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1. (2555, ธันวาคม 26). *ระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียน พ.ศ. 2555*. [ม.ป.ท.: ม.ป.พ.]
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1. (2556, 27 กุมภาพันธ์). *ระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ว่าด้วยศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พุทธศักราช 2556*. [ม.ป.ท.: ม.ป.พ.]
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟิก.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *การจัดทำแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)*. ค้นเมื่อ 27 มีนาคม 2560, จาก www.nesdb.go.th
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6. [ม.ป.ป.]. *ระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ว่าด้วยศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2557*. [ม.ป.ท.]: กลุ่มนโยบายและแผน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *คู่มือการสร้างเครือข่ายร่วมพัฒนาและการส่งเสริมศักยภาพผู้เรียน*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการ. (2553). *ชุดเครื่องมือการเรียนรู้ เรื่อง การบริหารการเปลี่ยนแปลง. กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ*.
- สุวิมล ติรกันนัท. (2550). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2552). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุทัย ดุลยเกษม และอรศรี งามวิทยานนท์. (2540). *ระบบการศึกษากับ*. กรุงเทพฯ: แปลนปรี้นดิง.
- Creswell, J. W. (2013). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. [n.p.]: Sage publications.
- Greenberg, J., & Baron, R. A. (1995). *Behavior in organization : Under standing and managing the human side of work*. 5th ed. New Jersey: A Simon and Schuster
- Owens, R. G. (1993). *Organizational behavior in education*. (3th ed.). New Jersey: [n.p.].
- Raadschelders, L. C. N. (2003). *Government: A public administration perspective*. New York: M. E. Sharpe.
- Robbins, S. P., & Coulter, M. (1999). *Management*. New Jersey: Prentice – Hall.
- Robbin, S. P., & Coulter, M. (1999). *Management*. (6th ed.). New Jersey: Prentice Hall. Inc.
- Schermerhorn, J. R. (1996). *Organizational behavior*. New York: John Wiley.
- Useem, E. L. (1994). *Renewing School: A Report on the Cluster Initiative in Philadelphia*. Retrieved March 5, 2008, from <http://ericdb/ED 378251.Htm>
- Warren, G. B. (1996). *Organization Development : Its Nature, Origins and Prospects*. Massachusetts : Addison-Wesley.